

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ВІДНОВЛЕННЯ, ОХОРОНА Й ЗБЕРЕЖЕННЯ
РОСЛИННОГО СВІТУ ЛІСІВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ
ТА ЗМІН КЛІМАТУ»**

(15-16 жовтня 2019 року)

Київ - 2019

УДК: 581.9:582.711.711(47)

***SPIRAEA MEDIA* F. SCHMIDT: ПОШИРЕННЯ, ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ**

Н.М. Белемець¹, кандидат біологічних наук
І.Г. Ольшанський², кандидат біологічних наук
М.М. Федорончук², доктор біологічних наук

¹Ботанічний сад ім. акад. О.В. Фоміна ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ)

²Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (м. Київ)

Представники роду *Spiraea* L. (*Rosaceae*) поширені в помірному та субтропічному поясах Північної півкулі з найбільшим різноманіттям у Південно-Східній Азії, у лісостеповій і напівпустельній зонах, а також у субальпійському поясі гір.

Spiraea media (таволга середня) має розірваний ареал: Західний і Східний Сибір, Середня Азія, Далекий Схід, Японія, Китай, Маньчжурія, Північна Корея. У Середній Європі: на заході в Альпах, Карпатах, доходячи майже до Дніпра, після диз'юнкції з'являється вже в північно-східній частині Європи (в басейнах р. Двіна і Печора), у Західному та Східному Сибіру і далі на схід – до Тихого океану [1]. В Україні росте (як дикоросла рослина) в Карпатах, Прикарпатті, у Правобережному та Західному Лісостепу. Трапляється по скелястих місцях, серед чагарників, у світлих лісах, а також широко культивується як декоративна рослина. Включена до регіональних списків рідкісних рослин Житомирської, Рівненської та Хмельницької областей [2].

Наводимо перелік опрацьованих матеріалів Національного гербарію України та складену нами карту поширення *S. media*(рис.).

1) Вінницька обл., Бершадський р-н, с. Шумилів, (Д. Доброчаєва, Флора УРСР, 1954)!

2) Вінницька обл., Джулинський р-н, с. Красносілка, (Д. Доброчаєва, Флора УРСР, 1954)!

3) Вінницька обл., Калинівський р-н, с. Писарівка, по краю діючого кар'єру, 09.05.2015, Leg.: Н. Белемець, М. Федорончук, КВ!

4) Вінницька обл., с. Жежелів, окол. Жежелівського старого кар'єру, 25.05.1984, Leg.: О. Дубовик, КВ!

- 5) Житомирська обл., Житомирський р-н, 8 км на захід від с. Сінгури, Велико-Шумські скелі над р. Гнилоня'ть, 03.05.2010, Leg.: О. Орлов, Det.: Г. Фіцайло, KW!
- 6) Житомирська обл., Коростишівський р-н, 0,7 км від с. Великі Кошарища, лучно-стенові ділянки, 20.07.2006, Leg.: О. Орлов, KW!
- 7) Житомирська обл., м. Житомир, скелясті схили р. Тетерів, 27.05.1958, Leg.: Л. Кучерява, KWU!
- 8) Житомирська обл., м. Житомир, ур. «Городище», 29.07.2008, Leg.: О. Орлов, KW!
- 9) Житомирська обл., м. Малин, у сосняку біля контори Малинського ДЛГ, 04.08.2008, Leg.: О. Орлов, KW!
- 10) Житомирська обл., Новоград-Волинський р-н, окол. с. Курчиця, сухі луки на відслоненнях гранітів біля лісу та кар'єру, 16.06.2003, Leg.: О. Орлов, KW!
- 11) Житомирська обл., Новоград-Волинський р-н, с. Курчиця, сухі луки на гранітах біля лісу, 2003, Leg.: О. Орлов, Det.: Г. Фіцайло KW!
- 12) Житомирська обл., окол. м. Житомир, правий берег р. Тетерів, гранітні відслонення, 22.05.1951, Leg.: А. Барбарич, KW!
- 13) Житомирська обл., окол. м. Житомир, правий берег р. Тетерів, ур. «Голова Чадського», серед скель, 02.09.1961, Leg.: В. Осичняк, KW!
- 14) Кіровоградська обл., Новоархангельський р-н, окол. с. Торговище, степові схили над р. Синюха, 2006, Leg.: Г. Чорна, SOF!
- 15) Рівенська обл., Березківський р-н, «Надслучанська Швейцарія», лівий берег р. Случ, 10.06.1978, Leg.: Т. Андрієнко, KW!
- 16) Рівенська обл., Березківський р-н, с. Губків, виходи граніту на правому березі р. Случ, 27.05.1987, Leg.: В. Мельник, KWHA!
- 17) Рівенська обл., Сосновський р-н, окол. с. Губків, у розщелині скелі над р. Случ, 18.08.1956, Leg.: А. Барбарич, KW!
- 18) Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Вікно, товтра «Гостра скеля», 27.07.1978, Leg.: Б. Заверуха, Det.: Тимченко, KW!
- 19) Тернопільська обл., Кременецький р-н, с. Бережці, г. Божа, на вершині чагарники, 27.05.1958, Leg.: М. Клоков, Det.: Б. Заверуха, KW!
- 20) Тернопільська обл., Кременецькі гори, г. Страхова, на вершині, 15.05.1959, Leg.: Б. Заверуха, Det.: Ф. Гринь, KW!

21) Тернопільська обл., Кременецькі гори, Дівочі скелі, 9.07.2002, Leg.: О. Панченко, KW!

22) Тернопільська обл., ок. Кременця, Свята гора, на вапняках, 20.05.1954, Leg.: М. Котов, KW!

23) Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, окол. с. Вербка, лівий берег р. Смотрич, степ на товтрах «Чотири кавалери», 02.05.2000, Leg.: О. Кагало, Н. Скібіцька, KW!

24) Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, окол. с. Вербка, Панські Товтри, 24.05.1954, Leg.: Б. Заверуха, KW!

25) Хмельницька обл., Кам'янець-Поділ. р-н, с. Устя, вапнякові схили над р. Смотрич, 29.05.1998, Leg.: Л. Крицька, В. Повосад, KW!

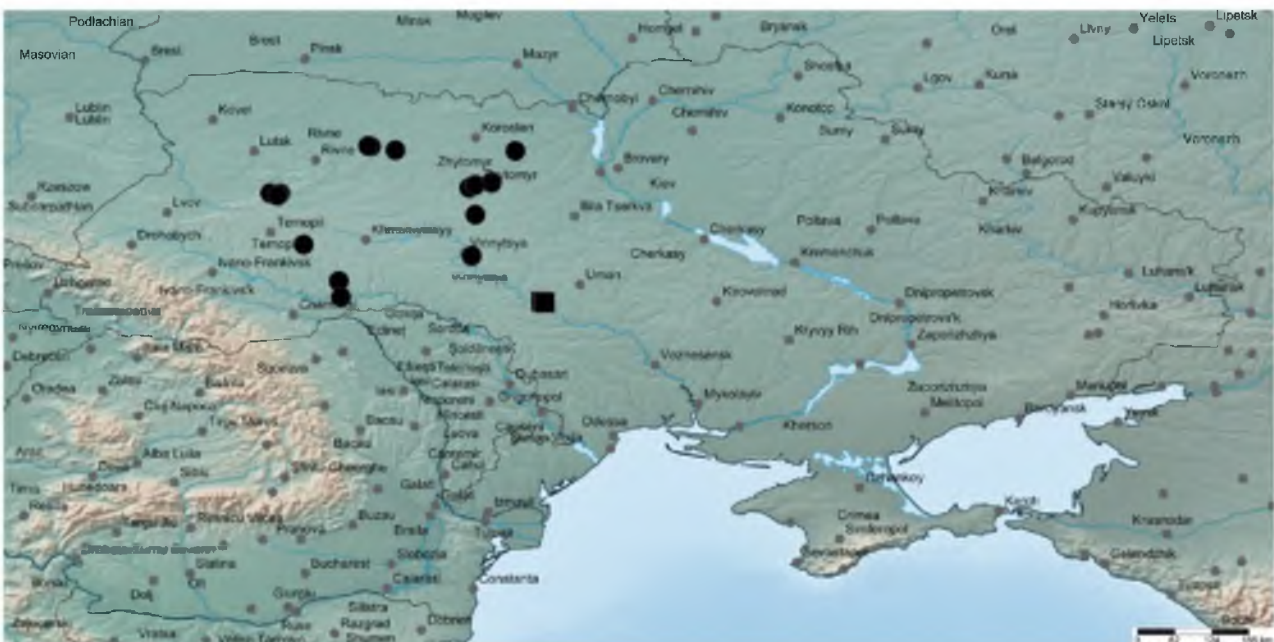

Рисунок. Ареал *Spiraea media* F. Schmidt на території України

Основною загрозою для існування природних локалітетів *S. media* є вплив техногенних і антропогенних чинників, зокрема трансформація природних ландшафтів, що призводить до скорочення популяцій. Тому важливо проводити довгострокові систематичні спостереження із подальшим прогнозуванням ризиків щодо погіршення стану популяцій та розробляти необхідні заходи щодо їхнього збереження.

Список використаних джерел:

1. Доброчаева Д. М. Рід Таволга – *Spiraea* L. Флора УРСР. Т. 6. Київ, 1954. С. 9–23.
2. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / укл.: Т. Л. Андриєнко, М. М. Перегрим. Київ, 2012. 148 с.